

Муниципальное образование
«Исполнительный комитет
Урмандеевского
сельского поселения»
Аксубаевского
муниципального района

423053 село Савгачево,
улица Советская, 2а
☎ (84344) 2-1431 факс 4-1431
E-mail: Urman.Aks@tatar.ru

Муниципаль
Берәмлеге
«Урмандой авылы башкарма
жирлек комитеты
Аксубай
муниципаль районы

423053 село Савгачево,
улица Советская, 2а
☎ (84344) 2-1431 факс 4-1431
E-mail: Urman.Aks@tatar.ru

ИНН 1603004991 КПП 160301001 р/с 03231643926044901100 Банк: ГРКЦ НБ г. Казань ЛБ03922018-ИспКУрмСП
л/с 40116810402210040115 БИК 019205400 ОГРН 1061665003190

КАРАР

№11

10 ноябрь 2025 ел

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл жирлеге Башкарма комитеты «2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү» муниципаль максатчан программасы турында» 2015 елның 13 ноябрәндәге 21 номерлы карарына үзгәрешләр керту хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 елгы 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Мәдәният турында» 03.07.1998 елгы 1705 номерлы Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы «Урмандеево авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл жирлеге Башкарма комитеты КАРАРЫ:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл жирлеге Башкарма комитетының «2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү» муниципаль максатчан программасы турында» 2015 елның 14 октябрәндәге 14 номерлы карарына (2019 елның 4 декабрәндәге 15 номерлы үзгәрешләре белән) «2016-2028 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү» муниципаль программасы дип үзгәртеп, кушымта редакциясендә бәян итәргә.

2. Өлеге Карарны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының рәсми сайтына (<http://aksubaevo.tatarstan.ru>) урнаштырырга һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга.

3. Өлеге Карар үтелешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Урмандеево авыл жирлеге
Башкарма комитеты жетекчесе

В.З.Николаев

**«2016-2028 елларга Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү» оза-
сроклы муниципаль максатчан программасы**

Программа Паспорты

Программа исеме	«2016-2028 елларга Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү»
Программаны эшләү өчен нигез	Программа РФ, ТР Конституциясе, федераль кануннар, ТР кануннары нигезендә эшлэнгән. Муниципаль берәмлек уставы, норматив хокукий актлар белән
Муниципаль заказчы-программа координаторы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программа Максатлары	Аксубай районы Урмандеево авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендәге агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру, җирлектә яшәүчеләр һәм кунаклар өчен мәдәният, кинематография сәнгате учреждениеләрененң җәлеп итүчәнлеген арттыру Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлеге территориясендә яшәүче гражданның тормышын һәм тынычлыгын саклауны, экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегендә аларның чагылышларын профилактикалау һәм кисәтү нигезендә аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен арттыру
Программа бурычлары	1. Милли музыкаль традицияләргә саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгатен үстерү; 2. Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм профессиональ нигездә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау; 3. Халыкның террорчылык һәм экстремистик идеология чагылышларына түземсезлек атмосферасы тудыруга юнәлдерелгән җәмәгәтчелек фикерен формалаштыру
Гамәлгә ашыру сроклары	2016-2028 еллар
Ярдәмче программалар	- «2016-2028 елларда клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү» "2016-2028 елларда террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалау»

Программаны финанслау күләмнәре	2016-2028 елларга Программаны финанслау күләме 20304 мең сум төшкә итә, шул исәптән: 2016 елга-851 мең сум 2017 ел-969 мең сум 2018 ел-1089 мең сум 2019 ел-1395 мең сум 2020 ел-1411 мең сум 2021 ел-1416 мең сум 2022 ел-1422 мең сум 2023 ел-1428 мең сум 2024 ел-1998 мең сум 2025 ел-2551 мең сум 2026 ел-3082 мең сум 2027 ел-3347 мең сум 2028 ел-3634 мең сум Искәрмә: программаны финанслау күләмнәре фараз характерында була һәм, шул елга тиешле дәрәжәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны уртақ финанслауга федераль һәм республика бюджетларыннан акчалар бүлеп бирүне исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш.
Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижеләсегә күрсәткечләре	Программа чараларын гамәлгә ашыру 2028 елга арттыруга ирешергә мөмкинлек бирерчәк: төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; массакүләм һәм мәдәни-массакүләм программа чараларында катнашучылар өлешен арттыру; үзешчән сәнгать сәнгатьнең клуб формириваниеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру; жирлек халыкларының этномәдәни үзенчәлеген саклап калуға юнәлдерелгән мәдәни акцияләр һәм программалар саны Дәүләт органнары, мәдәни-агарту учреждениеләре, милли-мәдәни берләшмәләр, шулай ук аерым гражданныр белән уртақ проектлар санының 5 чара , 2 проектка кадәр; жирлектә "Сабантуй" татар халык бәйрәмен үткөрү саны -1; террорчылык һәм экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә; Аксубай муниципаль районының Урмандеевка авыл жирлегә территориясендә толерантлык, башка мәдәниятләргә хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмати киңлек булдыру; Яшьләр мохитендә миллиәтара татулык һәм толерантлык атмосферасын ныгыту.
Программаның үтәлешен тикшереп торуну оештыру системасы	Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл жирлегә Советы; Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл жирлегә Башкарма комитеты.

Программа гамәлгә ашыру өлкәсенә, шул исәптән аны хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларга гомуми характеристика.

Хәзерге вакытта Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегендә 3 муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениесе эшли. Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегенә мәдәният объектларының гомуми чөлтәре түбәндәгеләрне үз эченә ала: 3 һәркем файдалана алырлык китапханә, 3 мәдәни-ял итү тибындагы учреждение. Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегендә мәдәният һәм сәнгать өлкәсенә ярдәм итүгә һәм үстерүгә 2024 елда җирлек бюджетыннан 1998 мең сум акча җибәрелгән. Тармакта эшләүчеләр саны 5 кеше тәшкил итә. Шактый акчалар матди-техник базаны үстерүгә, тармак объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә, мәдәният учреждениеләре җиһазларын комплекслы мәгълүматлаштыруга һәм модернизацияләүгә юнәлтелә.

Социологик тикшеренүләр мәгълүматларына караганда, мәдәният учреждениеләренә гамәлдәге чөлтәре халыкның ихтияҗларын тулысынча канәгатьләндерми. Халыкны бәяләүдә җитәрлек тәмин ителмәү беренче чиратта түбәндәге проблемалар белән бәйле:

мәдәният объектларын урнаштыруның тигез булмавы, гамәлдәге учреждениеләренә чагыштырмача югары "һәркем файдалана алырлык бусогасын" саклап калу;

мәдәният учреждениеләре күрсәтә торган хезмәтләр күләме һәм төрләре гражданның таләпләренә, өстенлекләренә һәм өметләренә тулысынча туры килми;

мәдәният учреждениеләренә ял итү һәм иҗат эшчәнлегә, Мәгариф һәм үзлегенчә беләм алу, чаралар үткөрү, һәм өскәр берләшмәләр эшчәнлегә өчен заманча югары технологияле җиһазлар белән җитәрлек дәрәҗәдә җиһазландырылмавы, шулай ук халыкның төрле категорияләре, шул исәптән хәрәкәт итүләре аз булган һәм тормыш эшчәнлегендә башка чикләнүчеләр булган мәдәният учреждениеләренә файдалана алуын тәмин итү чаралары белән тәмин ителмәве;

сәнгатьнең төрле жанрларында (музыкаль, театр), концерт-филармония һәм күргәзмә эшчәнлегендә фестиваль һәм башка программалар үткөрү, концерт һәм башка сәнгать коллективлары өчен база буларак куллану өчен югары дәрәҗәдәге эре заманча комплексларга кытлык

Мәдәният өлкәсендә булган проблемаларны җиңү механизмы

Проблема эчтәлегә	Җиңү механизмы
Мәдәни-ял итү тәкъдимнәре гражданны сорауларының бөтен диапазонын капламый	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә өлкәсендә эшнәң яңа формаларын һәм ысулларын кертү
Мәдәният учреждениеләренә матди-техник базасының җитәрлек дәрәҗәдә үсмәве	Тармакның матди-техник базасын ныгыту һәм мәгълүматлаштыру, җиһазларны модернизацияләү, бюджеттан тыш акчалар, дәүләтнеке булмаган структуралар җәлеп итү
Инвалидлар, тормыш эшчәнлегә чикләнгән затлар өчен мәдәният учреждениеләреннән файдалану мөмкинлегә җитәрлек булмау	Мәдәният учреждениеләрен махсус техника белән тәмин итү, мәдәният учреждениеләрен инвалидлар һәм башка аз хәрәкәтләнүче гражданны өчен җайлаштыру, дистанцион хезмәт күрсәтүне үстерү
Инновацион мәдәни проектлар эшләү һәм аларны гамәлгә кертү зарурлыгы	Инновацион проектларга, иҗади остаханәләргә грант ярдәме

Программа максатларына ирешүгә аларның йогынтысын минимальләштерү максатында рискларны жайга салу һәм алар белән идарә итү чаралары.

Программаны гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләргә анализ ясауны муниципаль заказчы - Программаның координаторы - Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә Башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

Иң җитди куркынычларга ярдәмче программаларны гамәлгә ашыруның финанс һәм административ куркынычларын кертәргә мөмкин. Финанс куркынычы программа буенча кабул ителгән финанс йөкләмәләрен тулысынча үтәмәүдән гыйбарәт. Финанс хәвефен чикләү ысулы булып программа чараларының финанс күрсәткечләренә һәм ирешелгән нәтижеләргә карап күрсәткечләргә ел саен төзәтмәләр кертү тора. Программа чараларын Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә бюджетыннан финанслау җитмәү куркынычын киметү мәдәният, социаль партнерлык өлкәсендәге инновацион проектларның инвестицияләр җөлеп итүчәнлегенә механизмнарын булдыру юлы белән гамәлгә ашырыла. Административ хәвеф-хәтәр программа белән нәтижәсез идарә итүгә бәйле, бу ярдәмче программаларның максатларын һәм бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин. Административ куркынычны чикләү ысуллары булып тора:

программа чараларын үтәү барышын тикшереп тору һәм Программаны гамәлгә ашыруга ағымдагы идарә итү механизмын камилләштерү;

программаны гамәлгә ашыруның еллык планнарын формалаштыру;

программа күрсәткечләре (Индикаторлары) үтәлешенә өзлексез мониторинг;

халыкка мәгълүмат җиткерү һәм Программаны гамәлгә ашыру барышы турында белешмәләргә ачык бастырып чыгару.

Хәвеф - хәтәрләр белән идарә итү чараларын күрү программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау һәм аның нәтижеләлеген һәм нәтижеләлеген бәяләү нигезендә Программаның муниципаль заказчысы-координаторы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаның төп максатлары, бурычлары, ахыргы нәтижеләрен һәм аны гамәлгә ашыру срокларын тасвирлау

Программаның максаты 2016 - 2028 елларга "Татарстан Республикасы мәдәниәтен үстерү" республика программасы белән билгеләнгән Татарстан Республикасы Дәүләт мәдәни сәясәтенең өстенлекләренә нигезләнгән.

Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлеген социаль-иқтисади үстерү максатларында мәдәният һәм сәнгать өлкәсен тотрыклы үстерү өчен тиешле шартлар тудыру белән беррәттән, әлеге программаның стратегик максаты булып Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать өлкәсендәге ағымдагы ихтияжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру, мәдәният, сәнгать учреждениеләренә җирлектә яшәүчеләр һәм кунаклар өчен җөлеп итүчәнлеген арттыру тора. Бу максатка ирешү өчен системалы характердагы кайбер бурычларны хәл итәргә кирәк, шул исәптән:

милли музыкаль традицияләргә саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгәтен үстерү;

Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегендә халык сәнгать һөнәрләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү;

Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының сакланышын һәм алардан нәтижәле файдалануны тәмин итү;

Регионга һәм миллиәткә мәдәни хезмәттәшлеккә үстерү өчен шартлар тудыру

Программа программа чараларын гамәлгә ашыруның муниципаль дәрәжәсен күздә тотып, аларның үзгәрешләре бурычлары тиешле ярдәмче программаларда чагылдырылган.

"2016 - 2028 елларга концерт оешмаларын һәм башкару сәнгәтен үстерү" ярдәмче программасы Милли музыкаль традицияләргә саклау калуны һәм үстерүне, заманча музыка сәнгәтен үстерүне максат итеп куя. Җирлектә муниципаль концерт оешмалары чөйрәсендә бүгенге торышын, 2026 елга кадәр концерт учреждениеләренә үсеш перспективаларын чагылдыра.

«Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау " ярдәмче программасы террорчылык һәм экстремистлык күренешләренә барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны, Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә территориясендә толерантлык, башка

мәдәниятләргә хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмат
киңлеген булдыруны камилләштерә;
Программаны гамәлгә ашыру вакыты-2016-2028 еллар.

Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү
Программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү законнарда билгеләнгән тәртиптә
бирелә торган федераль, республика бюджеты, шулай ук Аксубай муниципаль районы
Урмандеево авыл җирлегенә бюджеты акчаларыннан файдалануны күздә тотта.

Программаны финанслауның гомуми күләме 23742 мең сум төшкел итә., шул исәптән:

2016 елга-851 мең сум

2017 ел-969 мең сум

2018 ел-1089 мең сум

2019 ел-1395 мең сум

2020 ел-1411 мең сум

2021 ел-1416 мең сум

2022 ел-1422 мең сум

2023 ел-1428 мең сум

2024 ел-1998 мең сум

2025 ел-2551 мең сум

2026 ел-3082 мең сум

2027 ел-3347 мең сум

2028 ел-3634 мең сум

Программаны гамәлгә ашыруны ресурслар белән тәэмин итү фараз характерында була һәм,
тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор төп
башкаручыларның үзара хезмәттәшлеген тәэмин итә, чараларны гамәлгә ашыру барышын
һәм турыдан-туры башкаручыларның акчалардан нәтиҗәле файдалануын тикшереп тора.
Программа чараларын гамәлгә ашыру программа заказчысы тарафыннан Программа
чараларының барлык башкаручылары белән төзелә торган муниципаль контрактлар
нигезендә Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына
төгәл туры китереп гамәлгә ашырыла.

Программаның социаль-иқтисады нәтиҗәләгән бәяләү

Мәдәниятнең фундаменталь үзенчәлегә шунда, мәдәни эшчәнлекнең мөһим нәтижеләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалның артуында, индивидуумнарның кыйммәт ориентирлары һәм үз-үзләрен тоту нормаларының үзгәрүендә чагыла, бу ахыр чиктә җәмгыять яшәеше нигезләрендә үзгәрешләргә китерә.

Программада мәдәни эшчәнлекнең агымдагы нәтижеләрен генә характерлый торган индикаторлар һәм цифрлы күрсәткечләр системасын куллану күздә тотыла. Шулай ук вакытта конкрет ярдәмче программаларда үз нәтижелелек күрсәткечләре булырга мөмкин. Программаны һәм аның ярдәмче программаларын гамәлгә ашыруның нәтижелелеген бәяләү Программаның муниципаль заказчысы - координаторы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыруның төп социаль-иқтисади эффектлары Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегенә гражданның тормышында мәдәниятнең социаль ролен күтәрүдә һәм Урмандеево авыл җирлегендә тормыш сыйфатын күтәрүдә, мәдәният өлкәсендә модернизация курсын тормышка ашыру өчен уңай иқтимади атмосфера тудыруда чагыла. Бу эффект аерым алганда белдереләчәк:

Аксубай районы Урмандеево авыл җирлегендә яшәүче халыкларның үзенчәлегә булганда бөтенлеген саклап калуга ярдәм итә торган мәдәни киңлек бердәмлеген ныгытуда;

иҗади эшчәнлек өчен уңай шартлар тудыруда, мәдәнияттә һәм сәнгатьтә халыкка төкәдим ителә торган мәдәни байлыklarның һәм мәғлүматның төрлелеген һәм аңлаешлылыгын тәэмин итүдә;

мәдәниятне иқтисади үстерү процессларын активлаштыруда һәм тармакка җөлеп ителә торган дәүләтнеке булмаган ресурстарны үстерүдә;

Мәдәниятне үстерү бурычлары әйләнә-тирә мохитне саклау бурычлары белән тыгыз бәйләнгән. Кагыйдә буларак, бу элемент мәдәни ландшафтларны һәм истәлекле урыннарны саклау өлкәсендә, музей-тыюлыklar эшчәнлегендә күренә. Истәлекле урыннар һәм саклана торган тарихи-мәдәни территорияләр системасын формалаштыру Экология һәм табиғый мирасны саклау проблемаларын хәл итүгә турыдан-туры бәйле. Шулай итеп, Программа мәдәниятне үстерү проблемаларын әйләнә-тирә мохитне саклау бурычы белән тыгыз бәйләнештә хәл итә. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижелелеген программада каралган максатчан индикаторларга һәм күрсәткечләргә фактта ирешү дәрәжәсе буларак бәяләнә.

«2016-2028 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгате үстерү» ярдәмче программасы

Паспорт

Муниципаль ярдәмче программа исеме	«2016-2027 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгате үстерү»
------------------------------------	--

Муниципаль ярдәмче программаның максаты	Аксубай районы Урмандеево авыл җирлегә территориясендә бердәм мәдәни киңлек булдыру һәм саклап калу; мәдәният учреждениеләренең муниципаль берәмлекләренең җирле үзидарә органнары, иҗтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, массакүләм мәгълүмат чаралары, иҗат һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү; -халыкта гражданлык үзенчәлеген, әхлакий-әхлакий һәм толерант дөньяга караш формалаштыру буенча эшчәнлекне гәмәлгә ашыру. - эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү; - мәдәни-ял итү учреждениеләрендә чараларның сыйфатын яхшырту						
Муниципаль ярдәмче программа бурычлары	Мәдәниятне, сәнгатьне үстерү, җирлекнең тарихи-мәдәни мирасын саклап калу һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру. План нигезендә массакүләм һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм чаралар уздыру. Мәдәни-ял итү чараларында катнашучылар санын арттыру. «Мәдәният» өлкәсендә халыкта гражданлык тәңгәллеген формалаштыруны, иҗади потенциалны ачуны, толерантлык тәрбияләүне, этникара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр культурасын тәэмин итә торган системаны үстерү һәм модернизацияләү						
Муниципаль ярдәмче программаның муниципаль заказчысы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә Башкарма комитеты						
Муниципаль ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә Башкарма комитеты						
Муниципаль ярдәмче программаны гәмәлгә ашыру сроклары	2016-2027ел						
Муниципаль ярдәмче программаны финанслау чыганаclarы, шул исәптән еллар буенча:	Финанслау чыганаclarы булып Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә бюджеты акчалары тора Чыгымнар (мең сумнарда)						
Жирле бюджет акчалары	Барлығы	2016	2017	2018	2019	2020	
	20304	851	969	1089	1395	1411	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	1416	1422	1428	1998	2551	3082	3347
	2028						
	3634						
Муниципаль ярдәмче программаны гәмәлгә ашыруның планлаштырыла торган нәтиҗәләре	Төрле дәрәҗәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; Клуб формироваииеләрендә катнашучылар алган дипломнар, премияләр санын арттыру;						

	Массакүлөм һәм мәдәни-массакүлөм программа чараларында катнашучылар өлөшөн арттыру; Үзешчән сәнгать сәнгатенәң клуб формированиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру;	
--	---	--

I. Ярдемче программа гамәлгә ашыру өлкәсенә, шул исәптән аны хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларга гомуми характеристика.

Кешеләрнең рухи тормышын оештыручы факторларның берсе буларак мәдәниятнең социаль роленәң артуы жәмгыять үсешенәң хәзерге этабының үзенчәлегә булып тора. Шул ук вакытта мәдәният кешелекнең рухи тәҗрибәсе буларак кына түгел, ә һәр кешенең иҗатка сәләтен формалаштыручы, кеше яшәешенә нигез салучы, цивилизацияле тормышның кыйммәтләрен һәм формаларын саклап калу сәләтен формалаштыручы үзенчәлекле чынбарлык буларак та чыгыш ясый. Кешенең иҗади көчләрен, сәләтләрен һәм талантларын чагылдыру һәм үстерү өчен кирәкле шартлар булу жәмгыятьнең мәдәни үсешенәң кирәкле критерие булып тора. Халыкның тормыш сыйфатының мәдәни өлөшөн яхшыртуга юнәлдерелгән мәсьәләләргә хәл итү җирле үзидарә органнарының мәдәният өлкәсендәге вәкаләтләрен гамәлгә ашыру һәм өлгә проблемаларны программ-максатчан метод нигезендә хәл итү зарурлыгы белән билгеләнә. Муниципаль ярдемче программа чараларын гамәлгә ашыру мәдәният учреждениеләренә матди-техник базасын ныгытуга юнәлдерелгән-бу хәзерге шартларда мәдәниятне социаль-иқтисадый үсешнең иң мөһим ресурсларының берсе буларак тануны билгели торган конкрет адымнар.

Ярдемче программа чараларын гамәлгә ашыру мәдәни эшчәнлекнең барлык субъектлары катнашында социаль әһәмияткә ия максатларга ирешергә мөмкинлек бирәчәк, бюджет ресурсларын нәтиҗәле тотуны тәэмин итәчәк һәм аларга ярдем итәчәк:

1. Мәдәниятне, сәнгатьне үстерү, җирлекнең тарихи – мәдәни мирасын саклап калу һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру.

2. План нигезендә массакүлөм һәм бәйрәм мәдәни-массакүлөм чаралар уздыру.

ПРОГРАММАДА КАРАЛГАН ЯРДЕМЧЕ ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

1. Мәдәни-ял итү системасын модернизацияләү.

Өлгә процессны камилләштерү чаралары системасында:

- клуб, китапханә системасында хәзерге этапта халык белән эшләүнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләү;

- инновацион рәвешләргә һәм ысулларны үстерү;

- районның муниципаль берәмлекләргә белән үзара хезмәттәшлекне тәэмин итү;

- мәдәни-ял итү чараларын популярлаштыру.

Мәдәни-ял итү учреждениеләрендә мәгълүмати, фәнни-теоретик һәм методик тәэмин итү.

- «мәдәният» өлкәсендә программалар һәм методикалар комплексын эшләү;

- балаларда, яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә патриотик тәрбия формаларын, методларын һәм чараларын эшләү;

- җирлекнең социаль-иқтисадый үсешендә киңрәк мәдәният учреждениеләргә өчен шартлар тудыру;

- халыкның иҗади потенциалын үстерүгә ярдем итү;

Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау ярдемче программасы паспорты

Ярдемче программа исеме	«Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны
-------------------------	---

	профилактикалау "(алга таба-Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә Башкарма комитеты
Ярдәмче Программаның Максаты	Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә территориясендә яшәүче гражданның тормышын һәм тынычлыгын саклауны, экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегендә аларның чагылышларын профилактикалау һәм кисәтү нигезендә аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен арттыру
Ярдәмче Программа бурычлары	Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессиональ нигездә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау; Халыкның террорчылык һәм экстремистик идеология чагылышларына түземсезлек атмосферасы тудыруга юнәлдерелгән җәмәгәтчелек фикерен формалаштыру
Гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2016-2028 еллар
Ярдәмче программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы:	Ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә бюджеты акчалары счёты 55,7 мең сум тәшкит итә, шул исәптән 2016 елга-5 мең сум 2017 елга-5,075 мең сум 2018 елга-5,15 мең сум 2019 елга-5,22 мең сум 2020 елга-5,3 мең сум 2021 елга-5 мең сум 2022 елга-5 мең сум 2023 елга-5 мең сум 2024 елга-5 мең сум 2025 елга-3 мең сум 2026 елга-3 мең сум 2027 елга-3 мең сум 2028 елга-3 мең сум Искәрмә: ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фараз характерында була һәм , тиешле елга тиешле

	дәрәжәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны уртақ финанслауға район һәм республика бюджетыннан акчалар бүлөп бирүне исәпкә алып, ел саен корректировкаларны тиздә.
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижеләре	Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру террорчылык һәм экстремистлык күренешләренә барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә; Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә территориясендә толерантлык, башка мәдәниятләргә хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмати киңлек булдыру; Яшьләр арасында милләтара татулык һәм толерантлык атмосферасының ныгуы.
Ярдәмче программаның үтәлешен тикшереп торышы оештыру	Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә Советы тикшереп тора.

II. Программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблемага характеристика

Ярдәмче программаны эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен нигезне Россия Федерациясе Конституциясе, шәхеснең, җәмгыятьнең һәм дәүләтнең иминлеген тәмин итү өлкәсендәге федераль законнар, 2009 елның 5 октябрендәге Россия Федерациясендә террорчылыкка каршы торыш концепциясе, 2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясендә дәүләт милли сәясәт стратегиясе, шулай ук милләтара, дин ара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерүгә юнәлдерелгән нигезләмәләрне үз эченә алган башка стратегияләр, концепцияләр, нигезләр төшкел итә. Яшьләргә патриотик тәрбия бирү.

Хәзерге вакытта Аксубай районы Урмандеево авыл җирлегендә бер дини оешма теркәлгән, шул исәптән: мөселманнар – 1; православие динендәгеләр – юк; теркәлмәгән дини оешмалар: мөселманнар - 3; православие динендәгеләр - 1.

Иҗтимагый-сәяси, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрнең торышы, тулаем алганда, тотрыклылык, яхшы күңеллелек, төрле социаль төркемнәр, милләтләр һәм диннәр вәкилләренәң конструктив хезмәттәшлеге белән характерлана. Соңгы елларда дин тотучылар саны артты.

Шул ук вакытта Ярдәмче программаны эшләү һәм аны алга таба гамәлгә ашыру зарурлыгы Татарстан Республикасында Террорчылыкка һәм экстремизмга каршы көрәш өлкәсендәге хәзерге вазгыятьнең киеренке булып калуына бәйле.

Террорчылыкка һәм экстремизмга каршы көрәш практикасы хәзерге вакытта дәүләт хакимияте органнарының, җирле үзидарә органнарының, иҗтимагый хәрәкәтләрнең һәм барлык гражданның тырышлыгын берләштерүгә таләп итә.

Чараларны үтәү Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә алдында торган аеруча кискен проблемаларны хәл итүгә мөмкинлек бирчәк, террорчылыкка каршы тотрыклылык дәрәжәсен күтәрүдә уңай тенденцияләр тудыру гомуми иминлекне ныгытуга турыдан-туры йогынты ясаычак.

III. Ярдәмче программа чаралары

«2016-2028 елларга Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау»

№ п/п	Чара исеме	Үтәү вакыты	Башкаручы (килешү буенча)
1	Өстәмә чараларны гамәлгә ашырырга: авыл яшьләренең мәшгульлеген тәэмин итү, ял итү һәм һөнәри белем алу мөмкинлекләрен киңәйтү; авыл яшьләренең иҗтимагый хәрәкәттен үстерү буенча	2016-2028 ел	Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегенә Башкарма комитеты", Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының "мәдәният бүлегенә" МКУ, яшьләр эшләре һәм спорт бүлегенә.
2	Яшүсмерләр арасында экстремизмны профилактикалау өлкәсендә программа һәм проектларның республика конкурсында катнашу һәм аларны балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегендә гамәлгә ашыру.	2016- 2028ел	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлегенә, "ӘМР мәдәният бүлегенә" МКУ, »ӘМР "мәгариф бүлегенә" МКУ
3	Җирлекнең дини берләшмәләрендә гыйбадәт вакытында дин тотучыларга дини түземлекне формалаштыруга һәм саклауга, шулай ук дин тотучыларда террорчылыкны һәм экстремизмны конфликтлы ситуацияләргә хәл итүнең кабул ителмәслек ысуллары буларак бәяләүне булдыруга ярдәм итә торган системалы мөрәҗәгать итү инициативасы белән чыгарга.	2016- 2028ел	Җирлек башлыгы
4	Басма һәм электрон массакуләм мәгълүмат чаралары материалларына, уку-методик әдәбиятка һәм башка басмаларга аларда милләтара һәм төбәкара розгыш-талаш тудыру билгеләрен ачыклау өчен экспертиза үткәргән оештырырга.	2016- 2028ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлегенә (килешү буенча)
5	Потенциаль куркыныч объектларны паспортлаштыру.	2016- 2028ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлегенә (килешү буенча), Урмандеево авыл җирлегенә Башкарма комитеты
6	Җәмгыятьтә әхлакый сәламәтлекне ныгыту, милләтара һәм конфессияара	2016- 2028ел	«Мәгариф бүлегенә «МКУ,» Мәдәният бүлегенә " МКУ, Аксубай муниципаль районы

	мөнәсәбәтләр, кешеләр күп була торган объектларның террорчылыктан саклануы, халыкның тормышын тәмин итү объектлары проблемалары буенча «түгәрәк өстәлләр» үткөрү.		Башкарма комитеты ОДМС
7	Формаль булмаган берләшмәләргә ачыклау буенча рейдлар.	2016-2028ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлгә(киләшү буенча)
8	Төркәлмәгән дини һәм милли берләшмәләргә ачыклау өчен дини конфессияләр һәм милли диаспоралар вәкилләргә белән әңгәмәләр үткөрү	2016-2028ел	Россия Федераль миграция хезмәтенә ТР буенча идарәсенә Аксубай районы бүлгә(киләшү буенча)
9	Кешеләр күп була торган биналарда гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракларда гамәлләр буенча уку дәрәсләргә үткөрүгә оештыру	2016-2028ел	Аксубай муниципаль районы Урмандеево авыл җирлегә башкарма комитеты, Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлгә(киләшү буенча), «ТР буенча ФПСның 102 ПЧ (киләшү буенча)
10	Барлык типтагы мәгариф учреждениеләрендә экстремизмның, бигрәк тә милләтара һәм динара дошманлыкка өндәүчә теләсә нинди формаларының, зур куркыныч булуын аңлату буенча класс сәгатьләрен системалы үткөрү	2016-2028ел	«Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлгә, Аксубай муниципаль районының дини конфессияләр вәкилләргә (киләшү буенча), Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлгә (киләшү буенча)
16	Ярдәмчә программа чараларын мәгълүмати яктыртуны оештыру	Ел дәвамында	«Сельская новь» газетасы редакциясе (киләшү буенча), Урмандеево авыл җирлегә клубларында стендлар